

PROJE Kireçtaşı – Mersin Çimento Fabrikası

PAYDAŞ KATILIM PLANI

Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(ÇİMSA)

İçindekiler

1	GİRİŞ	1
1.1	Arka Plan.....	1
1.2	PKP'nin Amaçları	1
2	Proje Bilgileri	2
2.1	ÇİMSA	2
2.2	Mersin Çimento Fabrikası	2
2.3	Proje.....	3
2.3.1	5. CAC Fırını Yatırımı	4
2.3.2	Diğer Yatırımlar	5
3	Projenin Beklenen Faydaları, Olası Etkileri ve Azaltıcı Önlemler	9
4	ÇİMSA Politikaları ve Ulusal ve Uluslararası Gereklilikler	10
4.1	ÇİMSA'nın İlgili Politikaları	10
4.2	Ulusal Düzenleyici Gereklilikler.....	10
4.3	EBRD'nin Çevresel ve Sosyal Gereklilikleri	11
5	Paydaşların Belirlenmesi	12
5.1	Dış Paydaşlar.....	12
5.2	İç Paydaşlar	15
5.2.1	Paydaş Tanımlama Özeti	15
6	Mevcut Paydaş Katılımının Özeti	17
7	Paydaş Katılım Programı.....	18
8	Bilgi Açıklama ve İstişare	21
9	Şikayet Mekanizması	22
9.1	Mevcut Dış Şikayet Mekanizması	22
9.2	Alınacak Diğer Önlemler	22
10	Kaynaklar ve Sorumluluklar	24
11	İzleme ve Raporlama	24

EK-A: Şikâyet Formu

KISALTMALAR

Kısaltma	Tanım
ATY	Atıktan Türetilmiş Yakıt
CAC	Kalsiyum Alüminat Çimento
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇSDD	Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirmesi
ÇSEP	Çevresel ve Sosyal Eylem Planı
ÇSYS	Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi
DF	Döner Fırın
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
ESR(s)	EBRD'nin Çevresel ve Sosyal Gereklilik(ler)i
GBVH	Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (Gender Based Violence and Harassment)
KSS	Kurumsal Sosyal Sorumluluk
PKP	Paydaş Katılım Planı
Şirket	Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ÇİMSA)
TOÖ	Teknik Olmayan Özet

1 GİRİŞ

1.1 Arka Plan

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (“EBRD” veya “Banka”), Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.’ye (“ÇİMSA” veya “Şirket”), Mersin çimento fabrikasındaki karbon salımını azaltma yatırımlarını (“Proje”) finanse etmek üzere bir kredi sağlamıştır.

Paydaş Katılım Planı (PKP), ilgili ulusal mevzuat ve EBRD gerekliliklerine genel bir bakış sunmakta ve paydaş katılımı ve istişare süreçleri ile ilgili genel yaklaşımı özetlemektedir. PKP, yaşayan bir belgedir; bu nedenle, yeni faaliyetler, Proje tasarımlarındaki değişiklikler ve yeni belirlenen paydaşlar doğrultusunda periyodik olarak gözden geçirilecek ve güncellenecektir.

1.2 PKP'nin Amaçları

Bu PKP'nin amaçları şunlardır:

- Projeye ilgi duyan tüm paydaşları belirlemek ve rollerini ve katılım kapasitelerini tanımlamak,
- Proje ekibinin proje uygulama, inşaat ve işletme dönemlerinde paydaşlarla ilişkilerini kolaylaştırmak,
- Paydaşlara yeterli ve zamanında bilgi sağlanmasını sağlamak,
- Paydaşlara görüş ve endişelerini dile getirmeleri için yeterli fırsat sağlamak,
- Proje ile ilgili birimler, yükleniciler, tedarikçiler, etkilenen topluluklar ve Proje faaliyetleri ve etkileri ile ilgilenen diğer taraflar arasında bir ilişki ve iletişim biçimi kurmak,
- ÇİMSA'nın ilgili EBRD gerekliliklerine uymasını sağlamak için gerekli konulara odaklanmak, ve
- Etkili bir şikayet yönetim sistemi kurmak ve işletmek.

Bu PKP, ÇİMSA'nın tüm ilgili yasal ve düzenleyici taahhütler ile uluslararası sektördeki iyi uygulamalarla uyumlu, etkili, anlamlı, tutarlı, kapsamlı, koordineli ve kültürel açıdan uygun bir katılım sergileyebilmesi için tasarlanmıştır.

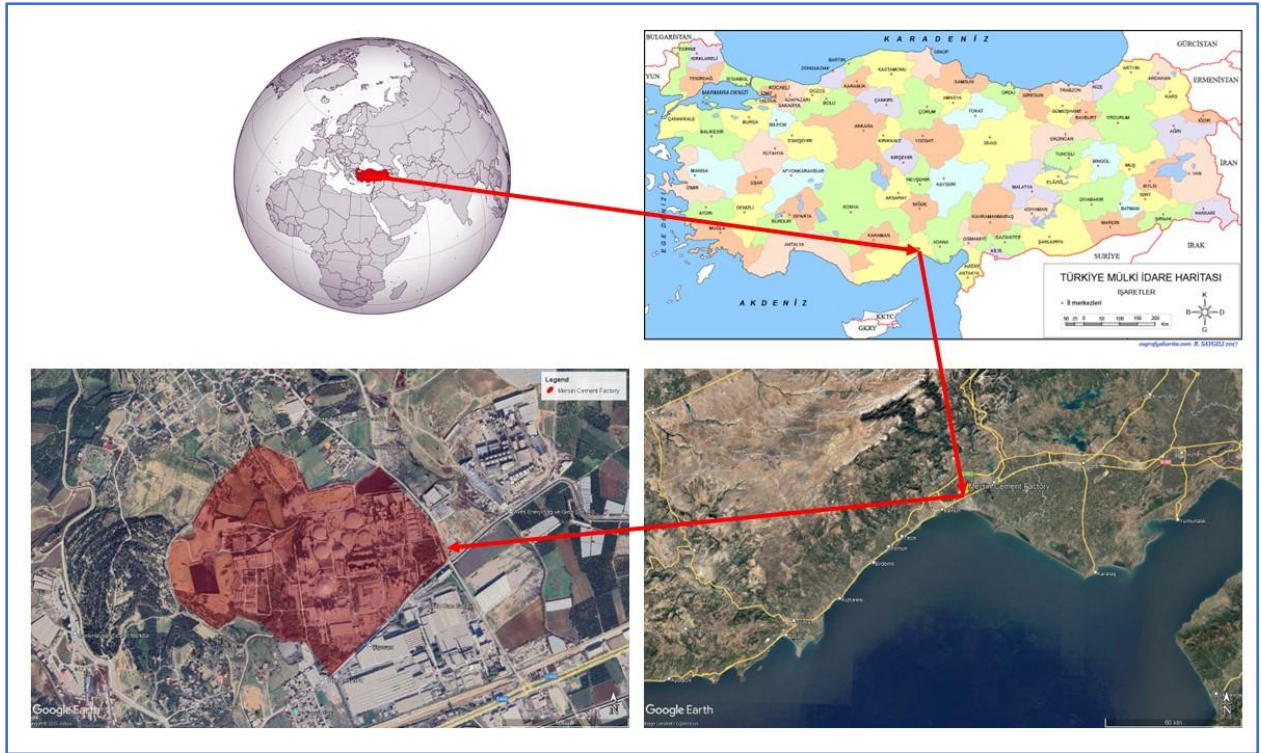
2 Proje Bilgileri

2.1 ÇİMSA

Sabancı Holding'in bir iştiraki olan ÇİMSA, 1972 yılında Mersin'de kurulmuştur. Bugün, önemli uluslararası pazarlarda çeşitlendirilmiş bir ayak izine sahip, inşaat malzemeleri alanında dünya liderlerinden biridir. ÇİMSA, Türkiye'de Mersin, Eskişehir ve Afyonkarahisar'da entegre üretim tesisleri işletmektedir. Uluslararası alanda ise Şirket, Buñol (İspanya), Houston, Teksas (ABD) ve İrlanda'da üç üretim tesisi ve Almanya, İspanya ve İtalya dahil olmak üzere Avrupa'nın önemli pazarlarında stratejik konumlarda terminaller işletmektedir. Beyaz çimento ve kalsiyum alüminat çimento alanında dünyanın önde gelen markalarından biri olarak tanınan ÇİMSA, operasyonel uzmanlığını ana hissedarı Sabancı Holding'in finansal gücüyle birleştirerek Çimsa Building Solutions aracılığıyla küresel faaliyetlerini sürdürmekte ve genişletmektedir.

2.2 Mersin Çimento Fabrikası

Mersin çimento fabrikası ("Tesis"), Türkiye'nin güneyinde bulunan Mersin ilinin Akdeniz ilçesinin Toroslar mahallesinde yer almaktadır (Şekil 1). Tesisin Mersin limanına uzaklığı yaklaşık 16 km'dir.

Şekil 1. Mersin Çimento Fabrikasının Konumu

Tesis, konut ve tarım alanlarıyla çevrili bir sanayi bölgesinde yer almaktadır. En yakın yerleşim yerleri olan Tekke ve Yaka mahalleleri, Tesisin kuzeyinde yaklaşık 400 m ve güneybatısında yaklaşık 300 m uzaklıktadır. Büyük bir cam üreticisi olan Şişecam, Tesisin güneyinde yer almaktadır. Mersin-Adana otoyolu da Tesis'in güneyden geçmektedir. Doğuda bir bitkisel yağ üretim tesisi bulunmaktadır.

Mersin çimento fabrikasında faaliyetler 1975 yılında başlamıştır. Mersin çimento fabrikasının tarihindeki önemli gelişmeler Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Mersin çimento fabrikasının tarihindeki önemli gelişmeler

Yıl	Önemli Gelişmeler
1975	1. Hat kuruldu (1 milyon ton gri klinker/yıl).
1989	Gri/Beyaz çevrilebilir hat kuruldu (2. Hat) - dünyadaki ilk çevrilebilir fırın.
1997	2. Hat ısı eşanjörü yatırımı, kapasite 230 bin tondan 420 bin tona çıkarıldı.
2000	- Yeni bir beyaz klinker hattı kuruldu (3. Hat) ve Mersin fabrikası tek bir fabrikada dünyanın en büyük beyaz çimento üreticisi oldu (660 bin ton). - 2. Hat ön kalsinatör yatırımı, kapasite 540 bin tona çıkarıldı.
2002	1 ¹ . Kalsiyum Alüminat Çimento (CAC) fırını faaliyete geçti.
2007	2. CAC fırını faaliyete geçti.
2010	1. Hat klinker soğutucusu yenilendi (uydu soğutucu ızgara soğutucuya değiştirildi), kapasite 1 milyon tondan 1,3 milyon tona çıkarıldı.
2012	Atık Isı Geri Kazanım tesisi kuruldu (9,8 MWh).
2013	3. CAC fırını faaliyete geçti.
2015	CAC kömür değirmeni faaliyete geçti.
2016	İlk CAC50 klinker üretildi.
2018	İlk FLUX klinker üretildi.
2021	- 1. Hat Alternatif Yakıt (AY) yatırımı. AY kullanım oranı gri klinker hattında %15'e ulaştı. - CAC kapasite artışı (+25.000 ton klinker/yıl)
2022	2. Hat AY yatırımı. AY kullanım oranı, Türkiye'deki en yüksek beyaz klinker AY kullanım oranı olan %13'e ulaştı.
2023	CAC yatırımı (+66.000 ton klinker/yıl) – 4. CAC fırını yatırımı.
2024	- CAC yatırım kararı (+66.000 ton klinker/yıl) – 5. CAC fırını yatırımı başlatıldı. - İlk RECIPRO40S klinker üretildi.

Mersin çimento fabrikası 850.000 m²'lik bir alana kurulmuştur ve tesis, ısı direnci, performansı ve dayanıklılığı yüksek gri ve beyaz çimento ile kalsiyum alüminat çimento ("CAC") üretimine odaklanmıştır.

2.3 Proje

EBRD kredisi, ÇİMSA'nın karbon salımını azaltma stratejisini desteklemek amacıyla Mersin çimento fabrikasında planlanan çeşitli teknik yatırımları finanse etmek için kullanılacaktır ("Proje Kireçtaşı" veya "Proje"). Bu yatırımlar arasında şunlar yer almaktadır:

- Kalsiyum Alüminat Çimento üretimi– 5. CAC fırın yatırımı
- Döner Fırın I – Atıktan enerji geri kazanımı
- Döner Fırın II – Atıklardan elde edilen yakıt, biyokütle dahil
- Döner Fırın III – Atıklardan elde edilen yakıt, biyokütle dahil
- Alternatif hammadde depolama ve besleme sistemi
- 4,16 MW güneş enerjisi üretimi
- Ürün karışımındaki değişiklik
- Öğütme-ayırıcı ve sistem fanı modernizasyonu
- Döner Fırın I soğutucusunun iyileştirilmesi ve ısıtma/yakma sürecini iyileştirmek için sermaye harcamaları

Planlanan yatırımlarla ilgili bilgiler aşağıda sunulmuştur. EBRD tarafından sağlanan bilgilere göre, Banka başlangıçta yukarıda listelenen yatırım kalemlerinin bir kısmını finanse edecektir. Banka tarafından finanse edilecek yatırımlar, 2030 yılına kadar 246.166 tCO₂-eq sera gazı azaltımı sağlayacaktır.

2.3.1 5. CAC Fırını Yatırımı

4.CAC fırınının 2023 yılında tamamlanmasının ardından, Mersin çimento fabrikası bünyesindeki CAC üretimi 66.000 ton/yıl artarak toplam 133.000 ton/yıl kapasiteye ulaşmıştır. Bu, ÇİMSA'yı dünyanın en büyük üçüncü üreticisi konumuna getirmiştir. Sürdürülebilir yapı malzemeleri alanında büyümeyi devam ettirme ve değer katma stratejisi doğrultusunda, 5. CAC fırınının 2026 yılının ilk yarısında devreye alınması planlanmaktadır. Bu sayede kapasite yıllık 66.000 ton daha artacak ve ÇİMSA'nın küresel konumu güçlenecektir. 5. CAC fırını yatırımı Mersin Çimento Fabrikası'nın toplam kapasitesinde bir artışa yol açmayacaktır, zira, ÇED kararı kapsamında ÇİMSA'nın taahhüt ettiği üzere, CAC klinkerinde planlanan artışın ikamesi için gri klinker üretimi azaltılacaktır. Kullanılacak yeni üretim teknolojisi, kalorifik tüketimde azalma, elektrik kullanımında azalma ve dolayısıyla CO₂ emisyonlarında azalma sağlamayı amaçlamaktadır. ÇİMSA tarafından gerçekleştirilen 5.CAC fırını yatırım projesine ilişkin bilgiler aşağıda Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. 5. CAC fırın yatırım projesi hakkında bilgiler

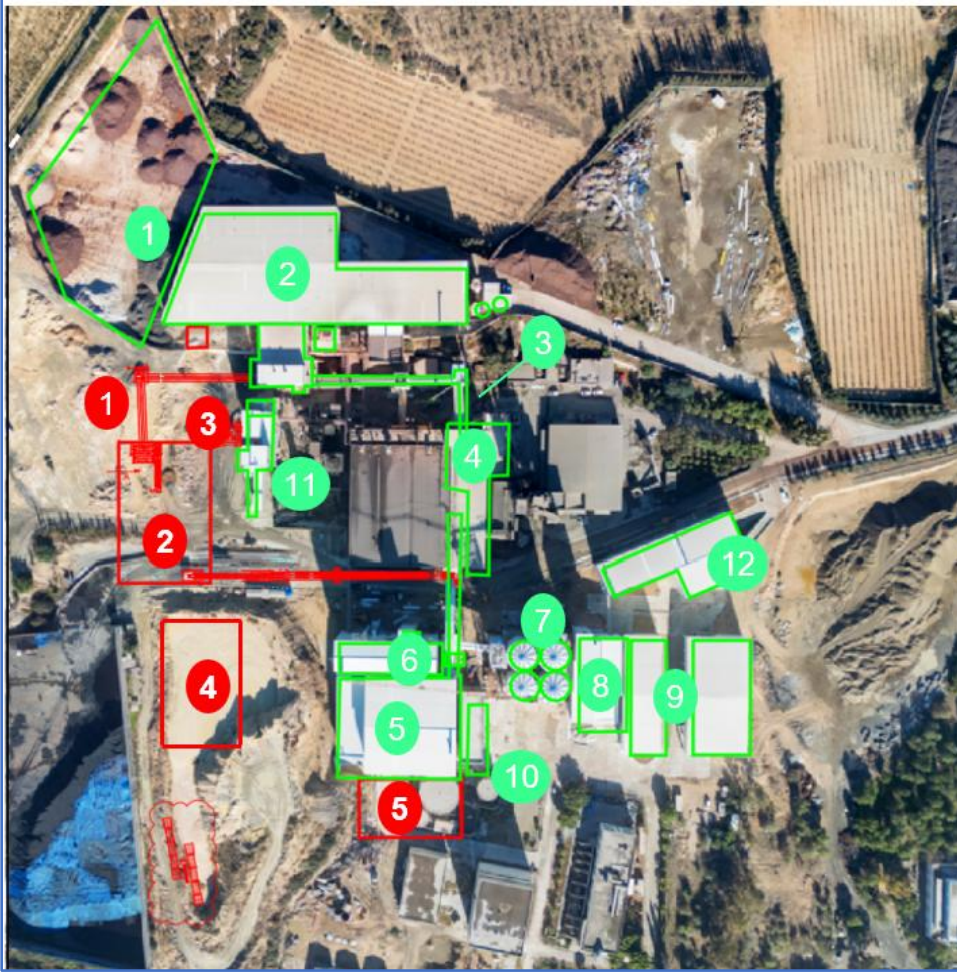
Konu	Açıklama
Yüklenici	SINTEK
Başlangıç Tarihi	13.11.2024
Tamamlanma Tarihi	15.04.2026
İnşaat İzni/ İnşaat Ruhsatı	12.05.2025
ÇED Kararı	ÇED Gerekli Değil Kararı, 21.04.2025 tarihli
Sera Gazı Azaltımı Alaka Düzeyi	ÇİMSA, ÇED taahhüdünün bir parçası olarak, 66.000 ton gri klinker üretimini 66.000 ton CAC klinker ile ikame etmeyi taahhüt etmiştir. Gri klinker üretimi daha fazla sera gazı yoğunluğuna sahip olduğundan, tesisin toplam emisyonlarında tahmini 6.072 tonluk bir azalma beklenmektedir.

Temmuz 2025 tarihi itibarıyla 5. CAC tesisinin kazı çalışmaları tamamlanmış olup, inşaat ve çelik mühendislik çalışmaları devam etmektedir (Şekil 2).

Şekil 2. 5.CAC fırını inşaat çalışmalarından görüntüler

4. CAC tesisinin yanına inşa edilen 5. CAC tesisinin yerleşim planı Şekil 3'te sunulmuştur.

Şekil 3. CAC Fırınları #4-5'in yerleşim planı (Yeşil alanlar 4. CAC Fırının kapsamını, kırmızı alanlar ise 5. CAC Fırının kapsamını göstermektedir)

5. Fırın Kapsamı: 1. Hammadde taşıma 2. Fırın ve depolama 3. Kömür silosu 4. Kömür depolama 5. Klinker depolama

4. Fırın Kapsamı: 1. Hammadde stok alanı 2. Hammadde depolama 3. Hammadde taşıma 4. Fırın ve depolama 5. Klinker depolama ve kırıcı 6. Çimento değirmeni 7. Çimento silosu 8. Paketleme ve büyük torba 9. Paletleme ve paletleme stoğu 10. Elektrik odası 11. Kömür değirmeni ve silosu 12. Kırıcı ve büyük torba

2.3.2 Diğer Yatırımlar

Döner Fırın 1 – Atıktan enerji geri kazanımı

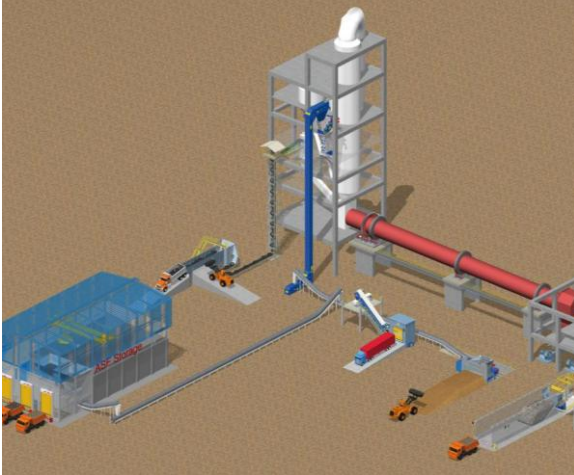
Yatırım, Döner Fırın 1'in (DF#1) ana brülörü (Şekil 4) aracılığıyla atıktan türetilmiş yakıt (ATY) besleme sisteminin kurulmasını içermektedir. Yatırımın 2027 yılında başlaması ve 2028 yılında tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, bu yatırım ile Alternatif Yakıtların ikame oranını %13'ten %25'e çıkarmayı ve bunun sonucunda Kapsam 1 Sera Gazı emisyonlarını yılda ~43.000 ton azaltmayı hedeflemektedir.

Şekil 4. Döner Fırın (DF#1) ve planlanan ATY besleme sisteminin şematik gösterimi kırmızı ile belirtilmiştir

Döner Fırın 2 – Atık besleme, biyokütle dahil

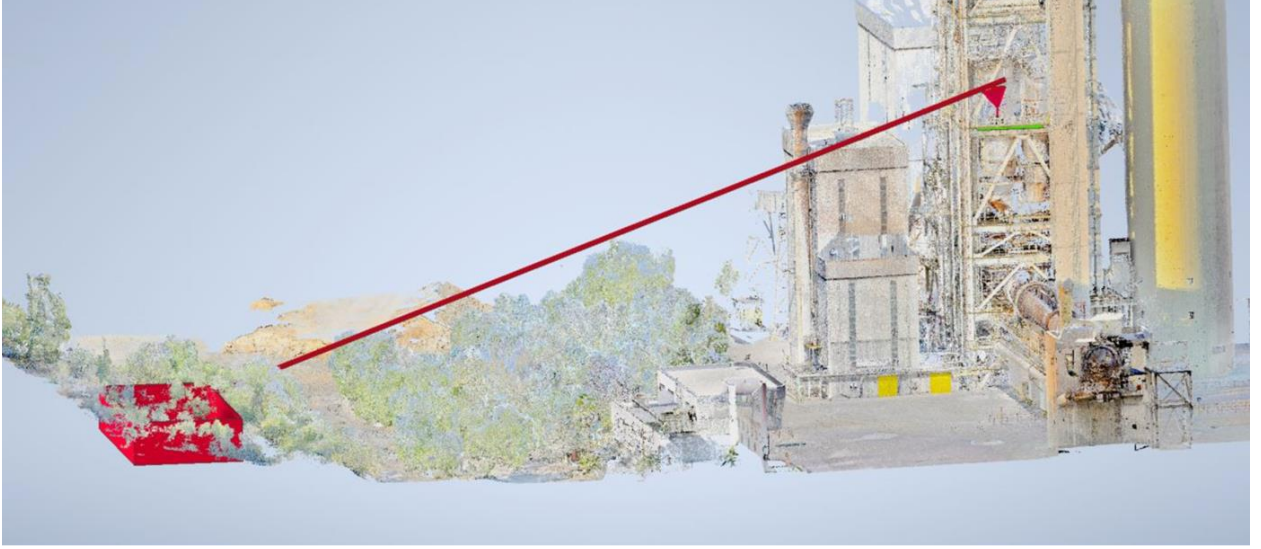
Yatırım, Döner Fırın 2 için katı atık yakıtların (biyokütle dahil) besleme sisteminin kurulmasını içermektedir (Şekil 5). Yatırımın 2027 yılında başlaması ve 2028 yılında tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, bu yatırımla Alternatif Yakıtların ikame oranını %2'den %20'ye çıkarmayı ve bunun sonucunda Kapsam 1 Sera Gazı emisyonlarını yılda ~40.000 ton azaltmayı hedeflemektedir.

Şekil 5. DF#2 için planlanan besleme sisteminin şematik gösterimi

Döner Fırın 3 – Atık besleme, biyokütle dahil

Yatırım, Döner Fırın 3 için katı atık yakıtların (biyokütle dahil) besleme sisteminin kurulmasını içermektedir (Şekil 6). Yatırımın 2026 yılında başlaması ve 2027 yılında tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, bu yatırımla Alternatif Yakıtların ikame oranını %0'dan %30'a çıkarmayı ve bunun sonucunda Kapsam 1 Sera Gazı emisyonlarını yılda ~78.000 ton azaltmayı hedeflemektedir.

Şekil 6. DF#3 için planlanan besleme sisteminin şematik gösterimi

Alternatif hammadde depolama ve besleme sistemi

Yatırım, çimento kili yerine uçucu külün alternatif hammadde olarak kullanılmasını içermektedir. ÇİMSA'nın bildirdiğine göre, bölgede kazan kullanan birçok tesis bulunmaktadır ve kül kaynağı mevcuttur, ancak ÇSDD sırasında Mersin çimento fabrikasında silo bulunmaması nedeniyle dozajlama mümkün değildir. ÇİMSA, 300 ton/gün uçucu kül tedariki ile %20 kil ikamesi beklemektedir. Yatırımın 2027'de başlaması ve 2028'de tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, bu yatırım ile Kapsam 1 sera gazı emisyonlarını yılda ~17.000 ton azaltmayı beklemektedir.

4,16 MW güneş enerjisi üretimi

ÇİMSA, tesis içinde güneş enerjisinden elektrik üretmek için saha tipi bir güneş enerjisi santrali kurmayı planlamaktadır (4,16 MW). ÇİMSA temsilcilerinin bildirdiğine göre, ÇSDD sırasında izinlerle ilgili herhangi bir gelişme olmadığı için yatırım çok erken aşamadır. Yatırımın 2027 yılında başlaması ve tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, Kapsam 2 sera gazı emisyonlarını yılda ~2.600 ton azaltmayı hedeflemektedir. Yetkili merciler tarafından kapasite tahsisi gerektiği için zaman çizelgesi değişebilir.

Ürün karışımındaki değişiklik (katkı maddeli çimento ürünlerine geçiş)

Yatırım, katkı maddeli çimento ürünlerine geçiş ve klinker kullanım oranının azaltılması için 12.000 ton kapasiteli bir çimento silosu kurulmasını içermektedir. Yatırımın 2029 yılında başlaması ve 2029 yılında tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, bu yatırım ile Kapsam 1 sera gazı emisyonlarını yılda yaklaşık 54,000 ton azaltmayı hedeflemektedir. Hesaplama, 500.000 ton iç pazar ve 300.000 ton ihracat pazarı CEM I ürününün CEM II tipi ürüne geçişi temel alınarak yapılmıştır.

Hat-1 Soğutucu Yükseltmesi için Proses İyileştirme Teknolojik Yatırımları

ÇİMSA, DF #1 (Şekil 7) için fırın soğutucusunun iyileştirilmesine ilişkin teknolojik yatırımlar ve enerji optimizasyon projeleri ile yakıt kullanımını azaltmayı hedeflemektedir. Yatırımın 2026 yılında başlaması ve 2027 yılında tamamlanması planlanmaktadır. ÇİMSA, bu yatırım ile Kapsam 1 sera gazı emisyonlarını yılda ~5.000 ton azaltmayı hedeflemektedir.

Şekil 7. DF#1 için planlanan soğutucu modernizasyonu (öncesi ve sonrası) gösterimi

2.3.2.1 Planlanan Yatırımlardan Beklenen Sera Gazı Azaltımı

ÇİMSA, her bir yatırım kalemi için tahmini sera gazı azaltım planı geliştirmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. ÇİMSA tarafından planlanan yatırımlar için tahmin edilen sera gazı azaltımları

Yatırım Kalemi	Etki	Tahmini Sera Gazı Azaltımı (ton CO ₂ -eq cinsinden)
Fırın I - (atıklardan enerji geri kazanımı)	Alternatif yakıt (esas olarak biyokütle) kullanımının artırılması	42.902
Fırın II (atıklardan elde edilen yakıt, biyokütle dahil)		39.357
Fırın III (atıklardan elde edilen yakıt, biyokütle dahil)		78.445
Alternatif hammadde depolama ve besleme sistemi	Kil yerine uçucu kül/diğer alternatif hammadde kullanımı	16.999
4,16 MW güneş enerjisi üretimi	Yenilenebilir kaynakların kullanımının artırılması	2.592
Ürün karışımındaki değişiklik	Klinker kullanımında azalma	53.760
Isıtma/yakma sürecinin iyileştirilmesi ve DF#1 soğutucu modernizasyonu	Yakıt tüketiminin azaltılması	5.209
Öğütme-ayırıcı ve sistem fanı yükseltmesi	Enerji tüketiminin azaltılması	829
5-CAC Fırını	Yakıt ve enerji tüketiminin azaltılması	6.072

Yatırım kalemleriyle ilişkili toplam sera gazı azaltımı 246.166 ton CO₂-eq olarak hesaplanmıştır. ÇİMSA tarafından yapılan iç hesaplamalara göre, sera gazı emisyonlarındaki azalma öncelikle Kapsam 1 emisyonlarının azaltılmasından kaynaklanırken, Kapsam 2 emisyonlarındaki azalma ise güneş enerjisi üretimi ve elektrik tasarrufu sağlayan proses iyileştirmeleri (öğütme-ayırıcı ve sistem fanı yükseltmesi) sayesinde gerçekleşecektir.

3 Projenin Beklenen Faydaları, Olası Etkileri ve Azaltıcı Önlemler

Projenin potansiyel çevresel ve sosyal etkileri, Temmuz 2025'te gerçekleştirilen Proje Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirmesi (ÇSDD) çalışması sırasında değerlendirilmiştir. ÇSDD, projenin potansiyel risklerini, etkilerini ve belirlenen olumsuz etkileri azaltmak ve olumlu etkileri genişletmek için alınacak hafifletici önlemleri anlamak amacıyla paydaşlarla istişareler yapılmasını gerektirmiştir. Mevcut faaliyetler ve Proje ile ilgili çevresel ve sosyal (Ç&S) yönetim sistemleri ve temel Ç&S konularının özeti aşağıda sunulmuştur. Temel Ç&S eksiklikler, riskler ve potansiyel olumsuz etkiler ile ÇİMSA tarafından alınacak etki azaltma önlemleri Tablo 4'te özetlenmiştir.

Tablo 4 . Projenin temel Ç&S riskleri ve etkileri ile ilgili etki azaltma önlemleri

Boşluk/Risk/Etki Açıklaması	Etki Azaltma Önlemi
Çimento faaliyetlerinin doğası gereği, tesis içinde ve dışında toz oluşumu meydana gelir ve bu tozun, özel bir izleme bileşeni içeren bir yönetim planı aracılığıyla sistematik olarak yönetilmesi gerekir. Mevcut ve projeyle ilgili faaliyetler, iç ve dış paydaşlar, özellikle Mersin çimento fabrikası çevresindeki yerel topluluklar ve hassas alıcılar üzerinde doğrudan ve dolaylı etkilere sahiptir.	ÇİMSA, toz kaynaklarını ve etkilenen alıcıları haritalandırmak için kapsamlı bir araştırma yapacak ve baca gazı ve kaçak toz emisyonlarını azaltmak ve Şirket faaliyetlerinden potansiyel olarak etkilenen işgücü ve yerel topluluklar üzerindeki etkileri en aza indirmek için bir Toz Yönetim Planı geliştirecek ve uygulayacaktır. Toz Yönetim Planı, taş ocakları ile erişim yolları ve yakın yerleşim yerlerindeki alıcılar da dikkate alınarak, ÇİMSA'nın Mersin'deki faaliyetlerinin etki alanı için uygulanacaktır. Plan, toz kaynağı envanterinin geliştirilmesi, bakım, operasyonel kontroller ve ortam tozunun izlenmesi için sağlam metodolojilere dayalı olacaktır. ÇİMSA, yatırım öncesi ve sonrası dönemler arasındaki ortam toz seviyelerindeki farkı gösterecek güvenilir temel veriler elde etmek amacıyla, 5. CAC fırını ve diğer yatırımlar faaliyete geçmeden önce kurulacak akıllı ve sağlam toz izleme sistemleri ile bu eylemi tamamlayacaktır. ÇİMSA, yerel topluluklar için mevcut ve Proje ile ilgili risklere yönelik bağımsız bir toplum sağlığı ve güvenliği planı geliştirecektir. ÇİMSA, çimento üretiminde kullanılan hammaddelerin ocaklardan fabrikaya taşınması ve üretilen çimentonun müşterilere taşınmasıyla ilgili riskleri ele almak için bir Yol ve Trafik Güvenliği Yönetim Planı geliştirecek ve uygulayacaktır.
Mevcut çimento üretim faaliyetlerinin uluslararası standartlara ve mevcut en iyi tekniklere uyumlaştırılması konusunda iyileştirmelere ihtiyaç bulunmaktadır.	ÇİMSA, Mersin çimento fabrikasını endüstriyel emisyonlar ve Çimento, Kireç ve Magnezyum Oksit Üretimi için ilgili Mevcut En İyi Teknikler (MET) hakkındaki AB Direktifi (2010/75/EU) ile uyumlu hale getirmek için mevcut faaliyetlerini iyileştirecek ve Çimento, Kireç ve Magnezyum Oksit Üretimi için MET Sonuçlarında sunulan en iyi mevcut teknikleri benimseme seçeneklerini ve fırsatlarını araştırmak için ayrıntılı bir teknik çalışma raporu hazırlayacaktır.
Şirketin faaliyetleriyle ilişkili sera gazı emisyonlarını daha da azaltmak için iyileştirme alanı bulunmaktadır.	ÇİMSA, Şirketin karbonsuzlaştırma stratejisine uygun olarak bir Sera Gazı Azaltım Planı geliştirecek ve uygulayacaktır. ÇİMSA ayrıca Bilimsel Temelli Hedefler Girişimi (SBTi) temelinde bir sera gazı emisyonu azaltım yol haritası belirlemiştir. ÇİMSA, karbonsuzlaştırma yol haritasının bir parçası olarak aşağıdaki stratejileri uygulayacaktır: • Fosil yakıt ve doğal kaynak kullanımını azaltmak için alternatif kaynakların kullanımını artırmak • Düşük karbon ekonomisine geçişi desteklemek için düşük klinker ve yüksek katkı maddesi içeren sürdürülebilir bir ürün portföyüne geçiş • Düşük karbon yoğunluğuna sahip karbonsuzlaştırılmış hammaddelerin kullanımı • Yenilenebilir enerji üretimi • Teknoloji iyileştirme ve yeni teknoloji yatırımları
ÇİMSA'nın dış paydaşları sistematik olarak istişare süreçlerine dahil edilmeli ve dış şikayetler, dış şikayet mekanizması aracılığıyla ele alınmalıdır.	ÇİMSA, paydaş katılım planını (PKP) ve dış şikayet mekanizmasını uygulayacaktır. PKP, özellikle dış şikayet mekanizması, kurumsal web sitesinde yayımlanacak ve Projeden etkilenen yerel topluluklara fiziksel olarak sunulacaktır (örneğin, muhtarlık ofisi, köy kahvesi vb.). Tüm şikayetler, dış şikayet mekanizmasında tanımlanan adımlara uygun olarak kaydedilecek ve yanıtlanacaktır.

4 ÇİMSA Politikaları ve Ulusal ve Uluslararası Gereklilikler

Bu SEP, aşağıdaki mevzuat ve standartlara uygun olarak hazırlanmıştır:

- İlgili Türk ulusal mevzuatı
- EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası (2024) ve ilgili Çevresel ve Sosyal Gereklilikler (ESR) 10

İlgili politikalar, Türk mevzuatı ve geçerli uluslararası gereklilikler hakkında daha ayrıntılı bilgi aşağıda verilmiştir.

4.1 ÇİMSA'nın İlgili Politikaları

ÇİMSA'nın paydaş katılımıyla ilgili politika ve prosedürleri şunlardır:

- İnsan Hakları Politikası
- Eşitlik, Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Politikası
- Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası
- Paydaş Katılım Politikası
- Tedarikçi Yönetimi Prosedürü
- Sorumlu Satın Alma Politikası
- Sorumlu Yatırım Politikası
- Entegre Yönetim Sistemi Politikası
- Etik Kurallar

ÇİMSA ve Sabancı Holding Etik Kuralları, müşteriler, çalışanlar, hissedarlar, iş ortakları, tedarikçiler, rakipler, kamu kurumları ve toplumla olan ilişkileri kapsar. Kurallar, Şirketin iç ve dış paydaşlarıyla güvene dayalı ilişkilerini tanımlayan bir ilkeye sahiptir. Şirket, tüm faaliyetlerini ve işlemlerini Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına ve uluslararası yasal çerçevelere uygun olarak yürütür; düzenleyici makamlara ve kuruluşlara doğru, eksiksiz ve anlaşılır bilgileri zamanında sağlar. Tüm kamu kurumları, idari organlar, sivil toplum kuruluşları ve siyasi partilere karşı eşit bir tutum sergileyen Şirket, herhangi bir menfaat beklentisi içinde bulunmaz ve görev ve sorumluluk bilinciyle yükümlülüklerini yerine getirir. Bu politikalar ve prosedürler, çalışanlar, tedarikçiler, topluluklar ve hayır kurumları dahil olmak üzere çeşitli paydaşlarla ilişki kurma taahhüdünü göstermektedir.

4.2 Ulusal Düzenleyici Gereklilikler

Belirli faaliyetleri yürütürken kamuoyunu bilgilendirmek ve danışmak için şart ve koşulları tanımlayan birçok yasa ve yönetmelik yürürlüktedir. Projeye uygulanacak olanlar şunlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (25, 26, 74 ve 148. maddeler)

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, vatandaşların düşünce ve fikir özgürlüğünü güvence altına alan temel belgedir (Madde 25). Hiç kimse, hiçbir nedenle ve hiçbir amaçla düşünce ve fikirlerini açıklamaya zorlanamaz; hiç kimse düşünce ve fikirleri nedeniyle suçlanamaz veya yargılanamaz. Herkes, düşünce ve fikirlerini sözlü, yazılı, resim veya diğer araçlarla, tek başına veya toplu olarak ifade etme ve yayma hakkına sahiptir. Bu özgürlük, resmi makamların müdahalesi olmaksızın bilgi veya fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir (Madde 26). Ayrıca, Türk vatandaşları ve Türkiye'de ikamet eden yabancılar, mütakabiliyet ilkesine uymak kaydıyla, kendileri veya kamu ile ilgili talep ve şikayetlerini yazılı olarak yetkili idari makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne iletme hakkına sahiptir (Madde 74). Herkes, Anayasa ile tanınan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki temel haklardan birinin kamu makamları tarafından ihlal edildiği gerekçesiyle, olağan hukuk yolları tüketildikten sonra Anayasa Mahkemesine başvurabilir (Madde 148).

Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (4982 sayılı)

Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, demokratik ve şeffaf bir yönetimin gereklilikleri olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine göre bilgi edinme hakkının usul ve esaslarını düzenlemektedir.

Dilekçe Hakkının Kullanılmasına İlişkin Kanun (3071 sayılı)

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Dilekçe Hakkının Kullanılmasına İlişkin Kanun'un 3. maddesi (1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Resmi Gazete) uyarınca, talepleri ve şikayetleri ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi ve kamu makamlarına yazılı dilekçe ile başvurma hakkına sahiptir. Türkiye'de ikamet eden yabancılar da müteakabiliyet ilkesi ve dilekçelerinde Türkçe kullanma şartıyla bu haktan yararlanabilirler.

4.3 EBRD'nin Çevresel ve Sosyal Gereklilikleri

Proje için geçerli olan başlıca uluslararası standart olan EBRD'nin Çevre ve Sosyal Politikası (2024) kapsamındaki Çevresel ve Sosyal Gereklilikleri (ESR'ler), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) Aarhus Sözleşmesi'nin yaklaşımıyla uyumlu olup, çevreyi bir kamu malı olarak tanımlamakta ve paydaş katılımını iyi iş uygulamalarının, kurumsal vatandaşlığın ve projelerin kalitesini artırmanın önemli bir parçası olarak görmektedir.

Çevresel ve Sosyal Gereklilik 10, özellikle paydaş katılımına odaklanmakta ve aşağıdakileri gerektirmektedir:

- Şirket, Projeden doğrudan etkilenen yerel topluluklara ve diğer ilgili paydaşlara, kültürel açıdan uygun bir şekilde, manipülasyon, müdahale, zorlama ve sindirme olmaksızın, zamanında, ilgili, anlaşılır ve erişilebilir bilgiye erişim sağlamak temelinde paydaş katılımını gerçekleştirecektir.
- Paydaş katılımı aşağıdaki unsurları içerecektir: paydaşların belirlenmesi ve analizi, paydaş katılımının planlanması, bilgilerin açıklanması, danışma ve katılım, şikayet mekanizması ve ilgili paydaşlara sürekli raporlama.
- Paydaş katılımının niteliği ve sıklığı, Projenin niteliği ve ölçeği ile etkilenen topluluklar üzerindeki potansiyel olumsuz etkileri, çevrenin hassasiyeti ve kamu yararının düzeyi ile orantılı olacaktır. Uluslararası hukuk kapsamında ev sahibi ülkenin yükümlülüklerini uygulayan yasalar da dahil olmak üzere, kamu bilgilendirme ve danışma ile ilgili ulusal yasa gereklilikleri her zaman yerine getirilmelidir.

Şirket, paydaş katılım faaliyetlerinin uygulanması ve izlenmesinden sorumlu olacak açık rol, sorumluluk ve yetki tanımlayacak ve bu görev için özel personel istihdam edecek veya atayacaktır.

5 Paydaşların Belirlenmesi

Aşağıdaki özelliklere sahip bireyler veya gruplar paydaş olarak tanımlanabilir:

- Mersin çimento fabrikasının faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen veya etkilenen kişiler.
- Proje'den doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen veya etkilenenler.
- ÇİMSA'nın faaliyetleriyle ilgilenenler.
- Proje ve Proje faaliyetleriyle ilgilenenler.
- Projeyi ve planlanan sonuçlarını etkileyebilecek kişiler.

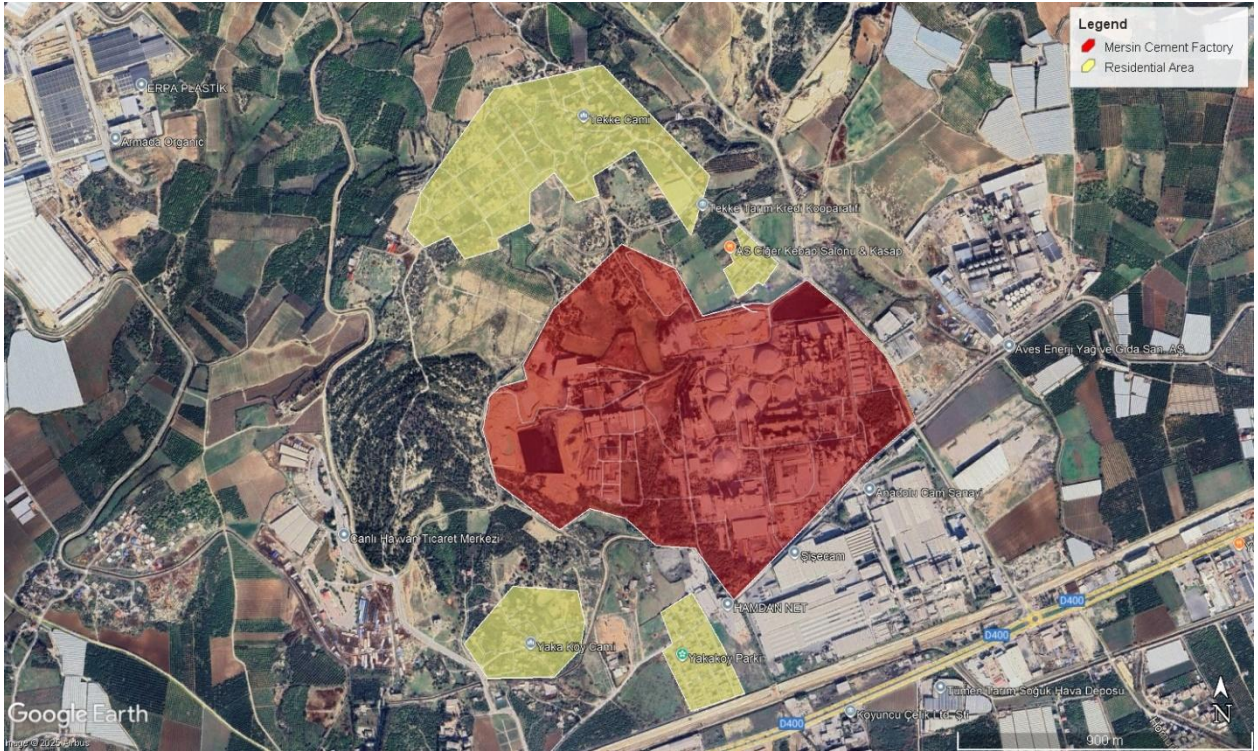
Projenin paydaşları, iç paydaşlar (Projede veya ana yüklenicilerinde çalışan, Projeye doğrudan dahil olan ve Projeden fayda sağlayanlar) ve dış paydaşlar (Projede çalışmayan ve Projeye dahil olmayanlar) olarak sınıflandırılır.

ÇİMSA'nın mevcut faaliyetleri ve Projenin bileşenleri, Tekke ve Yaka mahallelerinin sakinleri, hammadde ocaklarının çevresindeki yerleşim yerlerinin sakinleri ve bölgesel yolları kullanan sürücüler üzerinde etki yaratabilir. Bu etkileşimleri kolaylaştırmak için, paydaşların belirlenmesi ile başlayan bir Paydaş Katılım Planının geliştirilmesi ve uygulanması zorunludur.

5.1 Dış Paydaşlar

Yerel Topluluklar

Mersin çimento fabrikası, en yakın yerleşim yerleri olan Yaka ve Tekke mahallelerinin merkezine yaklaşık 300-400 m uzaklıkta bulunmaktadır ve saha sınırlarına daha da yakın konut binaları bulunmaktadır (Şekil 8).

Şekil 8. Mersin çimento fabrikası çevresindeki yerleşim alanlarının gösterimi

Tekke mahallesinden sitenin görünümü Şekil 9’da sunulmaktadır.

Şekil 9. Tekke mahallesinden ve en yakın konut binalarından sahanın görünümü

Sucular taş ocağı, Sucular mahallesinin 600 m kuzeyinde yer almaktadır. Yerleşimin konumu ve taş ocağına giden erişim yolundan görünümü sırasıyla Şekil 10’da ve Şekil 11’de gösterilmektedir.

Şekil 10. Sucular ocağı ve Sucular mahallesi (yerleşim alanları sarı renkle gösterilmiştir)

Şekil 11. Sucular taş ocağına giden erişim yolundan Sucular mahallesinin görünümü (kamyonlar yerleşim yerine giden yolu kullanmamaktadır)

ÇİMSA, Sucular taş ocağının yanı sıra faaliyetleri kapsamında birkaç başka taş ocağı da işletmektedir. Bu taş ocaklarından bazıları yerleşim alanları içinde bulunmaktadır; bu nedenle, bu yerleşimlerin muhtarları ve sakinleri Projenin önemli paydaşları olarak tanımlanmaktadır.

Yerel İşletmeler

Şirketin ve yüklenicilerinin yerel tedariklerinden olumlu etkilenen işletmeler (yemek, teknik malzeme ve ekipman tedariki, sarf malzemeleri vb.)

Savunmasız Gruplar

Savunmasız gruplar, fiziksel engelleri, sosyal veya ekonomik durumları, sınırlı eğitimleri veya işsizlik nedeniyle Proje'den etkilenebilirler. Proje kapsamında, yerel topluluklar, kadınlar ve çocuklar, trafik güvenliği ve topluluk sağlığı ve güvenliğine yönelik diğer öngörülemeyen risklerden etkilenmesi beklenen savunmasız gruplar olarak tanımlanabilir.

Ulusal Kamu Kurumları

Ulusal kamu kurumları, ilgili mevzuatın uygulanmasından ve gerekli izinlerin verilmesinden sorumlu oldukları için Proje için önem taşımaktadır. İlgili ulusal kamu kurumları arasında aşağıda listelenen kurumlar yer almaktadır:

- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)
- TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi)

Yerel Kamu Kurumları

Yerel kamu kurumları, mevzuatın uygulanmasından ve il/belediye düzeyinde plan ve politikaların geliştirilmesinden sorumlu oldukları için Proje için önem taşımaktadır. Ayrıca, Proje alanındaki yerel yönetimler, politika belirleme, düzenleme ve diğer görev ve faaliyetlerinde Proje faaliyetlerini dikkate alabilmeleri için, kendi alanlarındaki ilerlemeler ve planlar hakkında bilgilendirilmeleri gerekecektir. İlgili paydaşlar şunlardır:

- Mersin Valiliği
- İlgili Bakanlıkların İl Müdürlükleri
- Akdeniz İlçe Kaymakamlığı
- Mersin Büyükşehir Belediyesi
- Toroslar ve Sucular mahalle muhtarları (ve taş ocaklarının bulunduğu diğer yerleşim yerlerinin muhtarları)

Sivil toplum kuruluşları (STK) ve Meslek Odaları

Projeye ve projenin sosyal ve çevresel boyutlarına doğrudan ilgi duyan ve Projeyi doğrudan veya kamuoyu aracılığıyla etkileyebilecek sivil toplum aktörleri ve diğer çıkar grupları. Projeye ilgi duyabilecek sivil toplum kuruluşları arasında şunlar yer almaktadır:

- Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
- Çimento Müstahsilleri Birliği
- Tarım kooperatifleri ve benzeri kuruluşlar

Yükleniciler ve Tedarikçiler

Hammadde çıkarma ve nakliyesi dahil olmak üzere Şirketin rutin faaliyetlerinde görev alan yüklenici ve tedarikçiler ile Proje yatırımlarının mühendislik, tedarik ve inşaat (EPC) müteahhitleri. Projeye ilgili malzeme tedarikçileri, mevcut faaliyetler için malzeme/ekipman tedarikçileri de Proje için önemli paydaşlar olarak kabul edilmektedir.

Medya ve basın

- Ulusal TV kanalları ve gazeteler
- Çimento endüstrisi, karbonsuzlaştırma ve yenilenebilir enerji ile ilgili ulusal çevrimiçi platformlar
- Yerel gazeteler (örneğin, Akdeniz Gazetesi, Tarsus Ekspres vb.)

Müşteriler

Müşteriler, Mersin çimento fabrikasının ürünlerinin son kullanıcılarını temsil eden hayati öneme sahip dış paydaşlardır. Çeşitli projeler için çimentoya ihtiyaç duyan bireyler, inşaat şirketleri ve altyapı geliştiricileri bu gruba dahildir.

Akademik kurumlar, üniversiteler, eğitim kurumları

Akademik kurumlar, üniversiteler ve eğitim kurumları çimento endüstrisinde araştırma, eğitim ve inovasyona katkıda bulunurlar. Bu kurumlar, teknolojiyi, sürdürülebilirlik uygulamalarını ve endüstri standartlarını geliştirmek amacıyla Mersin çimento fabrikası ile çeşitli işbirlikleri, araştırma projeleri ve bilgi alışverişi girişimlerinde bulunurlar.

Hissedarlar, Yatırımcılar ve Finans Kuruluşları

Çimento sektörünün önde gelen oyuncularından biri olan ÇİMSA, yenilikçi yaklaşımları ve uluslararası genişlemesiyle EBRD gibi finansal kurumlar da dahil olmak üzere hissedarların ve yatırımcıların ilgisini çekmiştir. Sabancı Holding'in ana hissedarı olduğu ÇİMSA, finansal gücünü kullanarak hem yurt içinde hem de yurt dışında büyümesini sürdürmekte ve faaliyetlerini devam ettirmektedir.

5.2 İç Paydaşlar

İç paydaşlar, hissedarlar, çalışanlar ve yüklenici şirketlerin çalışanları olarak tanımlanmaktadır. Tüm bu paydaşlar, Projenin etkisi kapsamındadır.

ÇİMSA Çalışanları

Sabancı Holding'in bir iştiraki ve en önde gelen çimento şirketlerinden biri olan ÇİMSA, Türkiye'de Eskişehir, Afyon ve Mersin'de üç çimento fabrikası işletmektedir. Ayrıca, İstanbul'da bulunan genel merkezindeki çalışanlarıyla birlikte 1.000'den fazla çalışanı bulunmaktadır.

Yükleniciler

ÇİMSA, çeşitli faaliyetlerini yüklenici marifetiyle gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetler arasında hammadde çıkarma ve nakliye ile ürün paketleme ve nakliye yer almaktadır. EPC yüklenicisi 5. CAC fırınının yapımında görev almaktadır. Ayrıca, ÇİMSA'nın özel güvenlik yüklenicisi, sahada güvenlik görevlileri ifa ederken, yüklenici servis şoförleri Mersin çimento fabrikasına işçilerin ulaşımından sorumludur. Ayrıca, Proje bazlı ilave yükleniciler de olacaktır.

5.2.1 Paydaş Tanımlama Özeti

Proje için belirlenen iç ve dış paydaşlar aşağıda Tablo 5'te özetlenmiştir:

Tablo 5 . Özet Paydaş Tanımlama Tablosu

Paydaş Grupları	Kesin Paydaşlar	Özel İlgil/Alaka Özeti
Dış Paydaşlar		
Yerel Topluluklar	Tekke ve Yaka mahallelerinin sakinleri Sucular mahallesi ve taş ocaklarının çevresinde bulunan diğer yerleşim yerlerinin sakinleri Yerel işletme sahipleri Yol kullanıcıları (taş ocaklarından Mersin çimento fabrikasına giden ulaşım güzergâhları boyunca)	Toplum sağlığı ve güvenliği (örneğin, toz, patlama, gürültü ve titreşim etkileri) Trafik ve yol güvenliği Geçim kaynakları üzerindeki etkiler Dış şikayetler Bilgi ifşası Yerel istihdam ve tedarik
Hassas gruplar	İletişim kanallarına sınırlı erişimi olan yerel toplum üyeleri, engelliler, kadınlar ve çocuklar	Toplum sağlığı ve güvenliği Trafik ve yol güvenliği Dış şikayetler Bilgi ifşası Yerel istihdam
Ulusal Kamu Kurumları	T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) TEİAŞ (Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi)	İzinler ve lisanslar Resmi denetimler/teftişler
Yerel Kamu Kurumları	Mersin Valiliği İlgili Bakanlıkların İl Müdürlükleri Akdeniz İlçe Kaymakamlığı Mersin Büyükşehir Belediyesi Yakındaki yerleşim yerlerinin muhtarları	İzinler Toplum sağlığı ve güvenliği Dış şikayetler
Sivil toplum kuruluşları/Meslek odaları	Ticaret ve Sanayi Odası Çimento Müstahsilleri Birliği Tarım kooperatifleri ve benzeri kuruluşlar	Lobicilik Diğer işbirliği fırsatları (kadınların güçlendirilmesi, çevre koruma, kapasite geliştirme eğitimleri vb.) Ar-Ge projeleri Dış şikayetler
Yükleniciler ve tedarikçiler	EPC yüklenicisi Hammadde çıkarma ve nakliye yüklenicileri Proje ekipman tedarikçileri	İşçi hakları ve çalışma koşulları Tedarik zinciri yönetimi İşçilerin şikayet mekanizması Toplum sağlığı ve güvenliği Cinsiyete dayalı şiddet ve taciz (GBVH) Trafik ve yol güvenliği
Medya	Ulusal TV kanalları ve gazeteler Çimento, karbonsuzlaştırma ve yenilenebilir enerji ile ilgili ulusal çevrimiçi platformlar Yerel gazeteler	Bilgi paylaşımı Dış şikayetler
Akademik kurumlar, üniversiteler, eğitim kurumları	Mersin Üniversitesi Yerel meslek okulları	Eğitim ve öğretim Araştırma ve geliştirme Bilgi paylaşımı
Diğer	Müşteriler Hissedarlar ve yatırımcılar EBRD	Finansal, çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik Proje finansmanı, çevresel ve sosyal izleme
İç Paydaşlar		
ÇİMSA çalışanları Yüklenici çalışanları Kamyon şoförleri Özel güvenlik personeli	ÇİMSA çalışanları Yüklenici-alt yüklenici-tedarikçi çalışanları	Çalışma koşulları, iç şikayetler Kapasite geliştirme, istikrarlı istihdam ve fırsatlar, iş sağlığı ve güvenliği İnsan hakları ve cinsiyete dayalı şiddet Trafik ve yol güvenliği

6 Mevcut Paydaş Katılımının Özeti

ÇİMSA, 20.12.2017 tarihinde, öncelikli paydaş gruplarının ve iletişim kanallarının belirlenmesi ve periyodik olarak güncellenmesini içeren Paydaş Katılım Politikasını oluşturmuştur. Paydaş önceliklerinin önem sıralamasını belirlemek için Şirket içinde önceliklendirme matrisi çalışması yapılmıştır. Bu süreçte, belirlenen her bir konu hem ÇİMSA'nın hem de ilgili paydaş grubunun bakış açısıyla değerlendirilerek puanlanmakta ve ÇİMSA için odak alanlar ortaya çıkmaktadır. Paydaşlarla iletişim kanalları aracılığıyla alınan geri bildirimler, öneriler, şikayetler ve talepler, önceliklendirme çalışmalarında dikkate alınmaktadır. Planda paydaş zincirini oluşturan taraflar arasında çalışanlar, yatırımcılar, müşteriler, kamuoyu, tedarikçiler, alt yükleniciler, kamu kurumları, akademik kuruluşlar, Sabancı Grubu şirketleri, finansal kurumlar, sivil toplum kuruluşları, sektörel kuruluşlar, meslek odaları, medya ve Şirketin faaliyetlerinden etkilenebilecek veya etkileyebilecek benzer kuruluşlar yer almaktadır.

Özellikle Mersin Çimento Fabrikası ve çevresindeki hammadde ocaklarının yakınındaki yerel topluluklarla çeşitli paydaş katılım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu etkileşimler, ÇİMSA'nın iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek, yerel toplum gelişimini desteklemek ve yerel istihdam ve yerel tedarike katkıda bulunmak için ÇİMSA'nın sürdürdüğü çabalar temelinde ifa edilmiştir. ÇSDD kapsamında görüşülen yerel toplulukların temsilcilerinden alınan geri bildirimler, Şirketin yerel toplulukların ihtiyaçlarına duyarlı olduğunu ve bu ihtiyaçları karşılamaya istekli olduğunu teyit etmektedir. Faaliyetler zaman zaman risklere yol açsa da, bunlar paydaşlarla yapıcı diyalog ve yakın işbirliği yoluyla yönetilmektedir. Bu paydaş katılım planı, ÇİMSA'nın Mersin'de yürüttüğü faaliyetler ile ilgili olarak, Proje'ye özgü bir dış şikayet mekanizması da dahil olmak üzere, gerçekleştirdiği mevcut ve planlanan paydaş katılım faaliyetlerini kayıtlı hale getirecektir.

7 Paydaş Katılım Programı

Projeye ilişkin paydaş katılım programı Tablo 6’da sunulmaktadır:

Tablo 6. Paydaş Katılım Yaklaşımı ve Gelecekteki Paydaş Katılımı

No	Paydaşlar	Faaliyet Düzeyi	Etki	Danışma Konuları	Danışma Yöntemi	Sıklık	Süre
A Yerel Topluluklar							
1	Yaka ve Tekke mahallelerinin sakinleri Taş ocaklarının çevresindeki yerleşim yerlerinin sakinleri Mersin çimento fabrikasına yakın konutlar Yol kullanıcıları Yerel işletme sahipleri	Yerel	Etkilenen	Toplum sağlığı ve güvenliği Trafik ve yol güvenliği Dış şikayetler Geçim kaynakları üzerindeki etkiler Yerel istihdam Bilgi paylaşımı	Yüz yüze toplantılar Broşür, el ilanı Kamusal alanlarda ilanlar Çevrimiçi araçlar – işe alım platformları Telefon/Dilekçe/E-posta Şirket web sitesi ve sosyal medya hesapları	Proje takvimi, ÇİMSA, PKP ve dış şikayet mekanizması tarafından planlanan risk azaltma önlemleri vb. hakkında paydaşları bilgilendirmek için aylık danışma toplantıları ve önemli aşamalarda (yoğun trafik, işe alım/istihdam duyuruları vb.) gerektiğinde danışma toplantıları.	İnşaat öncesi, inşaat
						Üç aylık	İşletme
2	Hassas gruplar	Yerel	Etkilenen	Toplum sağlığı ve güvenliği Trafik ve yol güvenliği Dış şikayetler Yerel istihdam Bilgi ifşası	Şirket, hassas grupların belirlenmesi ve bu grupların bilgiye erişim ve katılımlarının sağlanması için uygun katılım uygulamaları ve araçları geliştirecektir.	Önemli aşamalarda (inşaatın başlangıcı, yoğun trafik, işe alım/istihdam duyuruları vb.) gerektiği şekilde.	İnşaat öncesi, inşaat
						Üç ayda bir	İşletme
B Kamu Kurumları							
3	Ulusal Kamu Kurumları	Ulusal	Etkileyen	İzinler ve lisanslar Denetimler Yasal düzenlemeler	Yüz yüze toplantılar Çevrimiçi toplantılar E-posta Resmi yazışmalar Telefon	Gerektiğinde	İnşaat öncesi, inşaat ve işletme
4	Yerel Kamu Kurumları	Bölgesel	Etkileyen	İzinler Çevre sorunları Toplum sağlığı ve güvenliği	Yüz yüze toplantılar Çevrimiçi toplantılar E-posta Resmi yazışmalar	Gerektiğinde	İnşaat öncesi, inşaat ve işletme

No	Paydaşlar	Faaliyet Düzeyi	Etki	Danışma Konuları	Danışma Yöntemi	Sıklık	Süre
				Trafik ve yol güvenliği Dış şikayetler	Telefon		
C	Yükleniciler ve Tedarikçiler						
5	Yüklenici ve tedarikçiler	Yerel Bölgesel Ulusal	Etkilenen Etkileyen	İşçi hakları ve çalışma koşulları Trafik ve yol güvenliği Dış şikayetler İş sağlığı ve güvenliği	Sözleşmeye dayalı önlemler Tedarik Zinciri Yönetim Sistemi Çevrimiçi araçlar Yazışmalar Uygulanabilir olduğu durumlarda tedarik zinciri E&S denetimleri Şikayet Mekanizması	Gerektiğinde ve ilgili sözleşmeler, planlar ve programlar doğrultusunda	Proje ekipmanının tedarikinden, inşaat ve işletmeden önce
D	STK'lar / Meslek Odaları						
6	Ticaret ve Sanayi Odası Çimento Müstahsilleri Birliği Tarım kooperatifleri ve benzeri kuruluşlar	Yerel Ulusal Bölgesel	Etkileyen	Çevresel ve sosyal konular Bilgi ifşası Dış şikayetler	Yüz yüze toplantılar Tematik/sektörel yuvarlak masa toplantıları Çevrimiçi toplantılar E-posta Telefon	Gerektiğinde	İnşaat ve işletme
F	Medya						
7	Ulusal TV kanalları ve gazeteler Ulusal çevrimiçi platformlar Yerel gazeteler	Yerel Ulusal	Etkileyen	Bilgi ifşası Dış şikayetler	Basın bültenleri Web sitesi E-posta Yüz yüze toplantılar Telefon Gazeteciler tarafından saha ziyareti	Gerektiğinde	İnşaat ve işletme
G	Diğer						
8	Hissedarlar ve yatırımcılar Müşteriler Finansal kuruluşlar	Ulusal Uluslararası	Etkileyen Etkilenen	Proje güncellemeleri ve operasyonlardaki değişiklikler Çevresel ve sosyal riskler ile çevresel ve sosyal yönetim Sürdürülebilirlik ve Proje finansmanı	Web sitesi – yatırımcı ilişkilerindeki güncellemeler Yıllık raporlar Yazışmalar Çevrimiçi toplantılar	Yıllık (ve gerektiğinde)	İnşaat ve işletme

No	Paydaşlar	Faaliyet Düzeyi	Etki	Danışma Konuları	Danışma Yöntemi	Sıklık	Süre
H	İç Paydaşlar						
9	Şirket çalışanları Yüklenici, alt yüklenici ve tedarikçi çalışanları (EPC Yüklenicisi dahil) Kamyon şoförleri Güvenlik görevlileri	Ulusal Bölgesel	Etkileyen Etkilenen	Proje güncellemeleri ve operasyonlardaki değişiklikler İşçi hakları, fazla mesai, GBVH hükümleri dahil davranış kuralları, çalışanlar için şikayet mekanizması vb. Çalışma koşulları ve kapasite geliştirme İş sağlığı ve güvenliği Trafik ve yol güvenliği	Eğitimler Yüz yüze toplantılar Farkındalık artırıcı broşürler Çevrimiçi araçlar Şikayet Mekanizması	Üç ayda bir (ve gerektiğinde)	İnşaat ve İşletme

8 Bilgi Açıklama ve İstişare

PKP ve Teknik Olmayan Özet (TOÖ) belgeleri, Proje ve etkilerin değerlendirilmesi, planlanan etki azaltma önlemleri ve izleme faaliyetleri hakkında bilgi sağlayacaktır. PKP, dış şikayet mekanizması (özellikle ÇİMSA'nın topluluk irtibat görevlisinin iletişim bilgileri) ve TOÖ yerel toplulukların erişimine açılacaktır.

Cinsiyet eşitliği ve cinsiyete dayalı şiddet ve taciz (GBVH), özellikle paydaşlarla birlikte PKP'nin uygulanmasında dikkate alınacaktır. Bu amaçla ÇİMSA, cinsiyet eşitliği ilkesine uygun olarak aşağıdaki önlemleri alacaktır:

- Proje döngüsü boyunca elde edilen ve kaydedilen tüm verilerin cinsiyete göre ayrıştırılması
- Proje faaliyet dönemlerinde cinsiyet etkisinin izlenmesi (yerel istihdam, işçi hakları, yerel işletmeler vb.)
- Projede yer alan Şirket ve yüklenicilerinin kadın çalışanları için cinsiyete dayalı şiddet ve tacizi önlemek amacıyla erişilebilir ve özel bir iç şikayet mekanizması oluşturulması
- Tüm çalışanlar, oryantasyon eğitiminin bir parçası olarak GBVH eğitimlerinin verilmesi
- Tüm çalışanlara, gerçekleştirilecek GBVH risk değerlendirmesi sonuçları ve geliştirilecek Cinsiyet Politikası hakkında bilgi verilmesi.
- Cinsiyete göre iç ve dış şikayet kayıtlarının tutulması
- Kadın paydaşların katılımı açısından paydaş katılım yöntemlerinin etkinliğinin analiz edilmesi ve izlenmesi

9 Şikayet Mekanizması

9.1 Mevcut Dış Şikayet Mekanizması

Şirketin web sitesinin (<https://cimsa.com.tr/iletisim/>) iletişim bölümünde Mersin Çimento Fabrikası'nın telefon numarası yer almaktadır. Şikayetlerini iletmek isteyen kişiler, bu bölümde bulunan telefon numarasını arayarak Çimsa Genel Merkezi, Mersin Çimento Fabrikası santralleri veya doğrudan İdari İşler Müdürü ve Fabrika Müdürleri (fabrika operasyonları için) ile Hammadde Liderleri (taş ocağı operasyonları için) ile sözlü olarak iletişime geçebilirler.

9.2 Alınacak Diğer Önlemler

Şirket, EBRD gerekliliklerine uymak için mevcut şikayet prosedürünü geliştirecektir. Herhangi bir şikayeti zamanında ve etkili bir şekilde önlemek ve/veya çözmek için, EBRD ESR10, paydaşların şikayetlerini, endişelerini ve taleplerini almak ve ele almak için kalıcı bir mekanizma kurulmasını ve sürdürülmesini gerektirmektedir. Şirket tarafından uygulanacak Şikayet Mekanizması süreci aşağıda sunulmuştur:

- Şirket, açık iletişim politikasını sağlamak için sosyal medya, reklam panoları, kamusal ve ortak alanlar gibi farklı platformlarda çeşitli kanallar (web sitesi, e-posta, telefon, WhatsApp ve Ek A'da verilen yazılı şikayet formu) görünür hale getirerek şikayet mekanizmasının kullanılmasını teşvik edecektir.
- Paydaşlar, herhangi bir paydaş katılımı faaliyeti sırasında şikayetlerini ve taleplerini dile getirebilirler. Tüm şikayetler bir şikayet günlüğüne kaydedilecektir.
- Herhangi bir şikayet veya talep, sözlü olarak (yüz yüze veya telefonla) veya yazılı olarak posta veya e-posta yoluyla veya herhangi bir dış veya iç paydaş tarafından şikayet formu doldurularak iletilebilir. Şikayet formları, dış paydaşların erişebileceği yerlere, örneğin sitedeki güvenlik kabininde ve muhtarların ofislerine de yerleştirilecektir.
- Paydaşlar, paydaş katılım faaliyetleri sırasında şikayet mekanizması hakkında bilgilendirilecektir.
- Şikayette bulunan kişi yazılı bir cevap almak isterse, güvenilir iletişim bilgilerini vermelidir.
- İmzalı veya isimsiz şikayetler kabul edilecektir. Her iki durumda da, şikayet sahibinin kişisel bilgileri üçüncü şahıslarla paylaşılmayacak ve kesinlikle gizli tutulacaktır. Kişisel bilgilerin elde edilmesi ve işlenmesine ilişkin ulusal yasalara tam olarak uyulacaktır.
- Her şikayet için bir soruşturma yürütülecek ve sonuçlar şikayet kayıt defterine kaydedilecektir. Şikayet sahibi, şikayetin uygun veya uygunsuz olarak sınıflandırılıp sınıflandırılmadığına ilişkin inceleme sonuçları hakkında bilgilendirilecektir.
- Önerilen etki azaltma önlemleri, mümkünse şikayet sahibi ile önceden görüşülecektir. Şikayetin işleme alınması için azami süre 30 gündür. Hazırlanan cevap, Şirket tarafından onaylanacak ve şikayetin alınmasından itibaren 30 gün içinde şikayet sahibine gönderilecektir.
- Şikayet sahibinin iletişim bilgileri biliniyorsa, şikayet alındığında, yanıtlandığında ve çözüldüğünde kendisine bildirimde bulunulacaktır. Sorunun çözümü veya etki azaltma önlemler için yükleniciler/alt yüklenicilerle iletişime geçilmesi gerekiyorsa, Şirket ve yükleniciler birlikte hareket edecektir.
- Şikayetlerin kaydı tutulacaktır. Bu kayıt, şikayetlerin durumuna ilişkin ayrıntıları içerecektir. Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nden (CIMER) alınan şikayetler de ayrıca kaydedilecektir.
- Basın ve sosyal medyadaki haberler de takip edilecek ve ayrı bir medya/haber günlüğüne kaydedilecektir. Medya kanalları/platformları aracılığıyla ortaya çıkan olumsuz haberler ve endişeler analiz edilecek ve şikayet mekanizması aracılığıyla işlenecektir. Mekanizma, misilleme korkusu olmadan şikayetlerin sunulabilmesini sağlamak için misilleme yapılmaması ilkesini içerecektir.

Şikayet mekanizmasını EBRD ESR 10 ile daha uyumlu hale getirmek ve kapsamlı bir yaklaşımı teşvik etmek için, Şirket, yalnızca insan hakları endişelerini ve GBVH olaylarını ele alan ayrı bir şikayet kanalı oluşturacaktır. Bu kanal, tedarikçi ve yüklenici çalışanları tarafından da erişilebilir olacaktır. İşgücünün iyi bilgilendirilmesini sağlamak için, Şirketin, yükleniciler ve alt yükleniciler dahil tüm çalışanların, işçi şikayet mekanizmasının işleyişi konusunda eğitilmesini garanti etmesi önemlidir. Çalışanları güncel tutmak için insan kaynakları departmanı tarafından periyodik olarak yenileme eğitimleri de düzenlenmelidir.

EBRD tarafından finanse edilen tüm projeler, projelerin uyması gereken çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğin kilit alanlarına ilişkin on ESR'yi içeren EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası'nın gerekliliklerini karşılayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Buna ek olarak, EBRD'nin Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması (IPAM), bağımsız bir son çare aracı olarak, proje paydaşları arasında EBRD tarafından finanse edilen projelerle ilgili olarak projeden etkilenen kişiler ve sivil toplum kuruluşları tarafından gündeme getirilen sosyal, çevresel ve kamuyu bilgilendirme ile ilgili konularının çözümünü kolaylaştırmayı veya EBRD'nin Çevresel ve Sosyal Politikası'na ve Bilgiye Erişim Politikasının projeye özgü hükümlerine uyup uymadığını belirlemeyi ve -uygulanabilir olduğu durumlarda- bu politikalarla uyumsuzlukların üzerine eğilmeyi ve EBRD ile gelecekte ortaya çıkabilecek uyumsuzlukları önlemeyi amaçlamaktadır.

10 Kaynaklar ve Sorumluluklar

ÇİMSA, PKP'nin uygulanmasından ve düzenli olarak izlenmesinden sorumlu olacaktır. Şirket, Ç&S organizasyonunda bu PKP'de tanımlanan ilgili eylemlerin uygulanmasından sorumlu olacak özel sorumlu(lar) atayacaktır.

11 İzleme ve Raporlama

PKP, Proje süresince gerektiğinde periyodik olarak gözden geçirilecek ve güncellenecektir. ÇİMSA, gelen tüm şikayetleri kaydedecektir. Proje için PKP İzleme Çerçevesi aşağıda Tablo 7'de sunulmuş olup, belirtilen izleme sıklığına ek olarak, EBRD'ye çevre ve sosyal raporlar kapsamında yıllık izleme de yapılacaktır.

Tablo 7. PKP İzleme Çerçevesi

İzleme Odak Noktası	İzleme Göstergesi	Aşama	İzleme Sıklığı	İzlemeden Sorumlu Taraflar
Kamu güveni ve memnuniyeti	• Şikayet sayısı ve şikayet türleri • Şirkete karşı açılan davalar • Kurumsal Sosyal Sorumluluk faaliyetlerinin listesi, faaliyet türü, hedeflenen yararlanıcı sayısı • Ulusal/yerel medyada yer alan haberler • Sosyal medyada yer alan haberler • İklim değişikliği, sürdürülebilirlik, enerji verimliliği vb. konularda farkındalık yaratmak için düzenlenen/katılan önemli etkinliklerin listesi	İnşaat ve İşletme	Aylık	ÇİMSA
Paydaş katılım süreci ve şikayet mekanizması	Belirlenen paydaş katılımı/kamu istişare süreci - aşağıdakilerle ilgili faaliyetlerin kaydı: • Yapılan toplantı sayısı • İç faaliyetler - Eğitimlere/toplantılara katılanların cinsiyete göre dağılımı • Yerel makamlara veya diğer yerel paydaşlara yapılan ziyaretler • Şikayetler (sayısı ve türü) • Şikayetlerin çözülmesi için gereken süre • Şikayetlerin durumu (açık/kapalı) • Askıya alınmış/kabul edilmeyen şikayetlerin sayısı	İnşaat ve İşletme	Aylık	ÇİMSA

EK A: ŞİKAYET FORMU

A – Genel Bilgi		
Şikâyeti alan:		
Şikâyet formu numarası:		
Kayıt tarihi:		
Kayıt yeri:	☐ Saha	☐ Ofis
Kayıt türü:	☐ Şikâyet	☐ Talep
B- İletim kanalı		
☐ Telefon ☐ Dilekçe (Dilekçenin bir kopyası bu forma eklenmelidir.)	☐ Yüz yüze ☐ Toplantı ya da odak grubu ☐ E-posta ☐ Diğer (CİMER vb.....)	
C.1- Şikâyet sahibi hakkında		C.2- Paydaş Kategorisi
Adı Soyadı	Anonim (talep üzerine)	☐ Kamu Kuruluşu/Yerel Yönetim ☐ Yerel topluluk (Direy) ☐ Yerel topluluk (Topluluk) (topluluk üyesi sayısı...) ☐ Yerel işletme ☐ STK ☐ Yüklenici firma ☐ Alt-yüklenici firma ☐ Tedarikçi firma ☐ ÇİMSA çalışanı ☐ Yüklenici/alt-yüklenici/tedarikçi çalışanı ☐ Medya ☐ Diğer
İletişim bilgisi	Tel: E-posta:	
Adres		
İl/ilçe		
Şikâyet sahibinin imzası <i>Sadece toplantılar sırasında yüz yüze alınan şikâyetler/talepler için</i>		

D.1- Şikâyet/Talep hakkında	D.2- Şikâyet/Talep türü
<i>Şikayetin/talebin ayrıntılı açıklaması</i>	☐ Zarar-zıyan ☐ Çevresel etki (hava kirliliği, toz, gürültü vb.) ☐ Trafik riskleri ☐ İstihdam talebi ☐ Çalışma koşulları ☐ İşten çıkarılma ☐ Çalışan ücretlerinin ödenmesi ☐ Bağış talebi (bireysel) ☐ Destek/sponsorluk talebi (kurumlar) ☐ Yerel toplum için talep
E- Alınacak Aksiyonlar	